

آبادی سُلک

سارانی

توپلیان

سیردس قمری

مشخصات

نام کتاب : آپاردی سنلر سارانى مؤلف سىروس قمرى

چاپ اول : سهند ۱۳۷۲

تعداد : ۱۰۰۰ نسخه

قيمت : ۱۰۰۰ ريال

آپاردی سٹلر سارانی

توپلایان سیروس قمری

نشر ایده ن

تبریزده تربیت خیابانیندا فردوسی کتابخاناسی

چاپ حققی توپلایانا عایددیر

بسم الله الرحمن الرحيم

آذربایجانین کونشلی ادبیات ساحه سینده اصیل فولکلور و تراژدی اثر لر وارکی ائیلر بوی سینه لرده ساخلاشلینیب کوراوغلی - اصلی کرم - عاشق غریب و مینلرجه بایاتی لار - قوشمالار - اوخشامالار - اونلاردان بشری دیر حاضر اثر غصه لی و نتیجه لی فولکلور آپاردی سٹلر سارامی دیرکی بو اثرین یثری ادبیاتمزدا بوش دئر آپاردی سٹلر سارامی شهرتلی بیر داستان دیر که نئچه دیله ترجمه اولنوب.

دوز دئرکی آراز سارانی آپاردی ولی شرف، انسانلیق و غیرتی آپارا بؤلمدی ظالیم حاکیم ایستیردی سارانی زور لاسین طبیعتین آجیقی و غضبی جوشه گلدی و حاکمین بورنون یثره سورتدی، درس آلدی کی دنیا دا غیرتلی و شرفلی کیشی لر وار اونلار شرفلرینی حفظ ائدمک ایچون جانلارینان کئچه لر یاشاسین غیرتلی کیشلر یاشاسین شرفلی انسانلار یاشاسین مقدس تورپاقیمز که ساراتک قیزلار بجر دیب و گلنار تک آنالار و سلطان تک کیشی لر بسلیب من بوردا اوز منت دار لیقمی استاد مجیدزاده جنابلارینا که آپاردی سٹلر سارامی آیری تابلو داخلق ائدیبلر بیلدیرم

اوزاق زمانلاردا آذربایجانین موغان شہرینده بیرار سلطان آدلی و بیر
 آرواد گلنار آدلی یاشیردیلار اونلارین بودنیادا بیر غصه لری واردیر بویوک
 درد و مصیبت اونلارین اوستنه کولکه سالمیشدی اونلارنچه ائیلر سونسوز و
 اوشاقسیز قالمیشدیلار بودرد گلنار سلطانین اورکین سیخردی اوشاق سسی
 ائشیده نده آه چکیب آغلیردیلار بیرگنجه گلنار یوخودا گوردی بیر آتلی بونا
 ساری گلیر آتدان دوشدی گلنارا بیر دسته گل وئردی دئیدی سنون بوتزلیقدا
 بویلی اولاجاقسان گلنار یوخودان آئیلدی سلطانا دئیدی بیزیم اوشاقیمز
 اولاجاق سلطان چوخ خوشحال اولوب اله شکر ائله دی ساعاتلار - گونلر - آ
 یلار کئجدی تا گلنار بیر اوشاق دنیا یا گتیردی اوشاق نه اوشاق قارا ساچلی -

جیران باخیشلی آی پارچاسی تک

تانری سنی خوش جمالایتیرمیش

سنی کوره ن عاشیق عقلین اتیرمیش

ملک لری درمیش گویده ن گتیرمیش

حیف کی دریبلر بنوشه نی

داخی اونلارین بو غصه سی ده کئتدی طایفا دوستلار گلنارین باشینا یغیشوب
 اوشاقی الدهن اله ویروب لر سلطان دئدی وقت یئتشوب تا بو اوشاقا بیر آد
 قویوب بیر آدکی ائل ایچینده او آددان اولماسین
 بو سوز لری دانشیردی لار که اوزاقدان بیر عاشیق سسی گلدی

عزیزیم دادی وار یارین شیرین دادی وار
 یوز مارال آراسیندا سارانین آدی وار

سلطان دئدی تاپدیم قیزین آدین سارا قویاق هامی بگندیلر گلنار سارانین
 اوزون اوپدی باشلادی لای لای دیمه که

داغلارین لالاسینا گوزلرین قاراسینا
 آنالار قربان اولسون ئوز کورپه بالاسینا

نچه ائیلر کئچدی تابیرگون سلطان ائوه کلیب گوردی خسته لیق گلناری
 ایاقدان سالیب رنگی سارالیب نفسدن دوشوب گلنار سلطانا دئدی منیم
 مهربان اریم داخی من بوخسته لیقدان ایاقادورمیوب قلیمه دامیب سارا یتیم
 قالاجاق سلطان پوزولدی دئدی بونه سوزلردی دئیسن آز اورگیمی داغلا
 کونلر آیلار کئچیردی سارا ایاق دوتوردی و دانشیردی گلناردا خسته لیقدا

قالمیشدی دیزلرینده قوت یوخدی تا بیرگون سلطانا دئدی عزیز اریم سلطان من اولورهم داخی سیزلری گورمیجا قام منیم آخیر عمر مده وصیتیم بودئر که سارانی او زوندهن آیرما من اولنن صونرا اولینمک فکیرینه دوشمه سارایا هم آنا و هم آتا اول سارانی داغلارا - داشلارا تانیش ائت اره وئیرسن آدی - سانلی شجاعتی جوانا وئر

دلی کونول مندهن سنه امانت ده مه بو دنیا دا قالیم یاخشیدیر

منیم قبریمی آراز کناریندا قاز و اوردا قویلا قبریمین اوستنده یاز که خسته حسرت چکن گلنار بونلاری دئیب کوزلرین یومدی و روحی بدیندهن چیخدی

سلطان گلنار اولنن صونرا سارایا آنا اولوب اونی بویودوب سارا اون اوچ بهاری کوروب خمارگوزلری - قاراساچلاری - غنچه دوداقلاری هر کورهنی حیران ائدیردی چوخلار ایستردیلر سارایا آرا اولسونلار اما سلطان راضی المیوردی و دئردی سارانی اری کره ک بیر آدی - سانلی و شجاعتی و

قورخمیان بیر اوغلان اولابونلار هیچ بیر سی سارایا ار اولمیجا ق

بیرگون سارا چشمه دن سو آپاراندا گوزلری بیر کویچک عکسی سووون اوزونده کوروب باشین قوزادی بیر جوان چوبانی باشینین اوستونده گوردی اوزی قرمزی آلماتک قیزاروب بوگونه جاق بئله بیر جوان

گورمه میشدی چوبان سارایا دئدی مرحبا سلطان کی بٹله بیر آی پارچاسی
بسلیب آله گلنارا رحمت ائله سین

سارا بیرسوز دئمیوب یولادوشدی قلبی چرپنیب فیکراونی چولقالیب
ائوه گلدی سلطان سارانی او حالدا کوروب دئدی قیزیم سنه نولوب بٹله
پریشان سان ؟

سارا دئدی آتا من بیر اوغلان کوردوم که قوزلاری و قویونلاری
چشمه نین کناریندا ساخلیب منه چوخ باخیردی و سنه تحسین ائدریردی
گلنارا رحمت او خوردی

سلطان بیر فیکره کئدیب دئدی او حیدر آدلی - کیشینین او غلودی آدی
خان چوباندی غیرتلی و شجاعتلی بیر اوغلاندی اونون غیرتی و شجاعتی هر
یئری بورویوب سن اوننی یاخشی تانمیرسان قیزیم منه ده گوروم اوناکت
مک ایسترسن؟

سارا دئدی آتا من بولمورم آنجاق مصلحت سنن دیر قیزیم سن راضی
اولسان من راضیم سلطان دئدی

ایچیپ عشقین بولاغیندان گزیر مجنون سوراغیندان
ترغنچه نین بوداغیندان اوزور بویلانا، بویلانا

سارانی کینی خان چوبانا کئسلدی اونلار آداخلی اولدولار هر سحر خان

چوبان قویونلاری داغا آپاراندا سارنیدا اوزینن داغا آپاروب آغاچ کولکه سینده ائیکی آداخلی نی سسیله قوزلارین مله میسنه قولاخ وئیریپ خان

چوبان بئله سویلمردی

یازین باغچا سیندا اوچ گل آچیلیب

آغ گل، قیرمیزی گل - بیرده ساری گل

هر اوچوده بیر بیریندهن اویمه لی

آغ گل، قیرمیزی گل - بیرده ساری گل

سارا خان چوبانی کونلری و آیлары سووانان صونرا بیرگون خان چوبان سارایا دئدی عزیزیم - آرхам من قویونلاری و قوزلاری یایلاقا آپاراجاقام
بیر آز صبر ائیل سن من قایدیب و توی توتاریق انجام قویونولار و
قوزولار کره گ بسلییب قویوروقلاری یاغینان دولسون

سارا دئدی من چوخ قورخورام اوره کیم سیخیلری آنجاق تیز گل توی
اولماسادا المیوب اما سنی گوزلیرم.

خان چوبان دئدی: سارا سن منیم اورکیمین بندی سن من مجبور
اولماسیدیم یایلاقا کئت مزدیم خان چوبان و سارا آیریلوب و خان چوبان
قویونلاری یایلاقا طرف آپاردی سارا موغانا قایدوب اما اوره کی خان
چوبانین یانیندا قالدی

بیرگون سارا سوکناریندا اتورموشدی گوزی بیر نئچه آتلیا دوشدی
آتیلارین قاباغیندا بیر کیشی گه اونون اوزوندا شمشیر یاراسی واریدی آدی

حاکمیدی سارایا طرف کلدی و سارانی کوروب دئدی سنین آدین نئدیر سارا
جواب وئرمدی حاکیم قیشقروب دئدی نیه جواب وئرمیسن سارا
باشماقلارین الینه آلوب ائوه طرف قاچدی حاکم فرصت ویرمیوب اونى
دوتدی سارا قیشقوروب آتاسی سسینی ایشدوب سارایا طرف گلدی حاکیم

سارائین آتاسین کوروب
دئدی بوسنون قیزوندی
سلطان دئدی بلی
آدی نئدیر؟
سارا

حاکیم دئدی من ایستیورم سندن بو قیزی آلام نه دئیسن؟

سلطان دئدی منیم قیزیم آداخلیدور

حاکیم دئدی کیمه آداخلیدی سلطان دئدی خان چوپانا حاکیم دئدی حیف
دگیل سارانی چوبانا وئره سن

سلطان دئدی منیم اوچون چوبان یا حاکیم فرق ائت مز آنجاق انسان
اونسونلار حاکیم دئدی سن بو قیزی وئر منه هر نه ایسته سن سنه وئرهرم

سلطان دئدی من سنن هیچ زاد ایسته میرم آنجاق قیزمی بوراخ

حاکیم دستور وئردی تا سارانی دوتوب قولارینی باغلا سینلار اوزیینن
آپارسون بولوتلار چاقشوب ایلدرملار سس لنوب یاغیش باشلادی یاغماقا
سارانی آتاسیندان آیروب ولی سلطان ال چکیوب دئدی ای حاکیم سن

بو ظلمدہن کئچ

حاکیم دئدی یاغیش یاغیر یول باغلارچکیل کنارا
آراز نعرہ چگیردی سیل آراز اطراف یول آچمیشدی حاکیم بولموردی
نیلسین سلطانا قیشقروب

سوزلروی سویله تا یولا دوشاق و سارا قایدان دگیر
سلطان دئدی این حاکیم دستور وئر ساراین قولارننان طنابلاری آچسینلار تا
سارانی باغریما باسیب و اونین وداع ائدیم
ساراین قولارینان طنابلاری آچدیلار

سلطان ساراین باشین قویدی سینہ سینہ ساراین قولاغینا بیر نئچه سوزدئدی
ساراین دوداقلاری گل غنچه تک آچیلدی حاکیم خیال ائدی کہ سارا راضی
اولدی دئدی دارینما قایدان دگیر سلطان بیر حاکیمه باخیب بیر سارایا
سارانی آتدی آراز دئدی آراز دورت بالامی سنہ امانات تاپشیردیم آراز
سارانی قوجاخلیب اوزینن آپاردی

حاکیم و آتدیلار مبہوت و گنج قالدیلار بونہ ایشدی بونہ اویوندی نئجه اولار
کی بیر آتا اوز قیزین چایا آتیب صونرا قایدا حاکیم سلطانا دئدی بونہ
ایشدیرسن بیر حیلہ گر انسان منی تولادون

سلطان دئدی بیزیم شرفمیز و غیرتمیز اذن ویرمز سنین تک ظالم حاکیمه
باش اکیب اونا ہرجور ظلم ائله مکہ راغب ائدہ ک

اونی بول کہ قیزیمین انتقامین سندن آلاجا قام سلطان سویلہدی

گئدین دئین خان چوبانا
 کلمه سین بو ایل موغانا
 موغان باتیب ناحق قانا
 آپاردی سٹلر سارانی
 بیراوجا بویلو بالانی
 آرپاچائی درین اولماز
 آخارسولارسرین اولماز
 ساراکیمی گلین اولماز
 آپاردی سٹلر سارانی
 بیر الاگوزلو بالانی
 اوجان چایلارون قوروسون
 دیینده بالتا وروسون
 آپاردی سٹلر سارانی
 بیر شیرین سوزلو بالانی
 بالیقینین سویی شیشدی
 سارا بیردشا ایلشیدی
 توتاناچاق سئل توتوشدی
 آپاردی سٹلر سارانی

بیر قارا گوزلی بالانی
 سارامیزی آییر دیلار
 بیزی غمله دو یوردیلار
 هر یشتنی سویوردیلار
 آپاردی سٹلر سارانی
 بیر قارا ساچلی بالانی
 آراز چایی آشدی داشدی
 سٹل سارانی کوتدی قاشدی
 سارا گوزهل قلم قاشدی
 آپاردی سٹلر سارانی
 او قارا تئلی بالانی
 گلدی آراز داشاداشا
 جانیم قوربان قلم قاشا
 اوغلان الین چیخدی بوشا
 آپاردی سٹلر سارانی
 بیر قارا گوزلو بالانی
 آراز سنون خیر اولسون
 سارانی ساخلادون سینده
 آپاردی سٹلر سارانی

بیراوجا بویلی بالانی
 آی چیخسین آیدین اولسون
 اوجالسین آیدین اولسون
 حسرتلر قوووشدولار
 سارانی گوتدی قاشدیلار

بو غصه لی خبر خان چوبانین قولاغینا چاتدی گوزلری یاشینان دولدی بیر
 قیسا فیکره کتتدی حاکیمی یادینا سالدی بولدی او ظالم حاکیم آتاسین
 اولدوروب اوزون ئتیردی آراز قیراغینا و سلطانی کوروب آغلاشدیلار
 سلطانا دندی من آتام حیدرین و سارانین انتقامین ظالم حاکمدن آلام صورنا
 اوزون دوتدی آرازا بٹله سویله دی

ایلی قاشین آرالی
 اورکده وار یارالی
 عشق اودونا یانماسین
 هئچ آنانین بالاسی
 آرازین قیراخلاری
 دولی گلیر آرخلاری
 قیزیل بیر گوله بنزهر
 سوکیمین یاناخلاری

سارا سودا یاندی

سو دوردی سو دایاندی

ٹوزومی سویا ووردوم

آیشدی سودا یاندی

آراز سارایا سویلہ خان چوبانی گئج گلدی

بلی سینیق اورہ کی قان گلدی

آلام سنین انتقاموی

آنجاق اورہ کیمہ درد گلدی

بونلاری دیوب یولا دوشدی تا حاکیمہ چاتسون نئچہ گوندہن صونرا

حاکیمین ایوین آختاروپ تاپدی.

کئجہ زمانی اوزون یئتریب حاکیمین اوطاقینا کوردی حاکیم مست بیر

طرفہ دوشوب یاخینا کئدوب دئدی

حاکیم منی تانیرسان؟

حاکیم دئدی سن کیمسن سنہ کیم بو اجازہنی ویروب تا بورا گلہ سن

خان چوبانی دئدی منیم آدیم خان چوبانی حیدرکیشینین اوغلیام حاکیم

دئدی حیدر اوکی نئچہ ائیللردی اولوب

خان چوبانی دئدی اونی بولورم کہ سنین الیندہ اولوب گلیمیشم آتامین و

سارائین انتقامین آلام

حاکیم ایستہدی کہ خان چوبانا طرف گلکسین خان چوبان مہلت وئر میوب

اونون سینہ سیندن وروب کنارا چکدی

حاکیم قیشقروب دئدی سن مندهن نه ایستر سن ؟

خان چوبانی دئدی

سنون الون قانا باتیب و بوقان گرگ آلینسن اوزووی اولمکه حاضیر ائت

حاکیم یالواردی دئدی سن منی اولدورمه من سنه بیر آت و بیر چووال

قیزیل ویریب یولاسلام خان چوبانی دئدی

سنون قانون کره ک توکولسون بونی دئییب حاکیمین بوغازین بوروب

دامارلارین قیردی و دئدی سن منیم آتامین بوینون بوروب و دامارلارین

قیرمیسان

خان چوبان ظالم حاکیمی اولدوروب آرازا طرف قایتدی و سویلهدی سارا

راحت یات انتقامووی آلدیم

خان چوبان هر گون صبح آپیلاندا آرازین قیراغیندا اوتوروب گوزلرین

آرازا تیکیب بئله سویلردی.

گئجه گوندوز وخت بیواخت آغلارام

چشمیم یاشی جیجون اولور سئل له نیر

یاز مووسیمی بلبل دیل دیل ائنده

باغ - باغچالار نرگیز لنیر گل له نیر

قایتماق ایسته مز گوزوم کوزه لدن

تایغیمی آرتیران دردیتم تزلدن

اٹلردہ قایدا دیر اوزی ازہلدن

گوزللہرین شاماماسی اللہ نیر

ہجران دردی خان چوبانین ایاقدان سالدی رنگی سارالیب خزان یارپاقلاری
کیمی اولدی

بیرگون سلطانا دئدی داخی من سارادان صونرا اوزومہ عمور بئلمرم خااطیرہ
لو، سارانین خمار گوزلری، قارا ساچلاری نئشتر کیمی قلییمہ دگیر
جان وئردیم جانان یولوندا دوردوم

اوداغو دیولی سینہ مہ ووردوم

بیر طرلانین برده سینده تور قوردوم

دئدیم بلکه تورا گئله گئلمہدی

سلطان خان چوبانی باسیب باغرینا دئدی اوغلوم سارادان گوز اوت سارا
داخی قایدان دگیر یاخشی بودور سارانی یاددان چیخاردوب بیزدهن صونرا
عاشیقلار، مکتوب چیلار سارانی اورکلره سالاجاقلار سارا ابدیت تاریخنا
قووشوب مجلسری زینت ویرجاق

خان چوبانی اینتظار ایاقدان سالمیشدی او ائله بولوردی کی سارا بیرگون
قایدیب توی دو تاجاقلار حیات دامارلاری تئزلیقدا قیریلمیوب نئله ماق
اولار اینتظار چوخ چئتندی؟

آراز سارانی آلاندا صونرا کئنه نعرہ چکوب خان چوبانین ایستیردی خان
چوبانی سویا باخیب سارانین شکلین سودا کوردی داخی صبریئی الدن وئردی

اوزون سویا آتدی آراز خان چوبانین قوجاقلایب اوزینن آپاردی
 اوندان صونرا هیچ کس بولمه‌دی کی خان چوبانی هارایاکئتدی آنجاق
 عاشیق‌لارین سازی - سوزی سارانی و خان چوبانین ~~کیمه~~ ^{کیمه} مسئله باشلاندی

سارا حاقیندا قوشمالار و بایاتیلار

آرازین اوستی دوماندی	عزیزیم مه دومانی
سارانی گوزلری خماری	داغلار دامه دومانی
سحرین صبح آذانی	هامی نین یاری گلدی
چاغیر مکتوب یازانی	بس منیم سارام هانی

بو داغلار قارمکانی	آی دوغدی یانا دوندی
سارا گلسه وارمکانی	اولدوز لار سانا دوندی
آچالین اوجا داغلار	سارا دردی چکمکدن
کور و نسون یارمکانی	اوره ییم قانا دوندی

آختار رام سودا سنی	آرازین قیراخلاری
ساخلاسین آراز سنی	دولی گلیر آرخلاری

قیزیل بیرگوله بنزہر	علاجیم بونا قالیب
سارانین یاناخلاری	گوزہم یو خوداسنی
آرازیمن باشی منم	داغلار باشی قویوتدی
دیبی نین داشی منم	ساراگلین بونہ اویوتدی؟
ہریاندا غریب اولسا	یاتدیم یو خودا کوردوم
اونون یولداشی منم	جمعه آخسامی تو یوتدی

سارالمیشام سرلموشام	غریبم آغلارام من
بولود کیمی دولموشام	سینہ می داغلارام من
سارالماییم نیلہ یسیم	سارادان آیری دوشہ لی
یاریمدان آیریلیمیشام	باشا شال باغلارام من

ہر سوزی قانیرام من	عاشیغام یانیرام من
سارامی تانیرام من	یوزمین گوزہل ییغیلسا

سارا کلین ، اوستاد شہریارین سوزلری

مرحوم اوستاد شہریار سارا حاقیندا بیر قیسا صحبت لرینده بئله دئیلر
 آذربایجانین ادبی تاریخنده سارا کلین کنیش صورتده کره ک عاشیقلا رین
 سازلاریندان تاپماق من کورپه اوشاق اولان زماندا خان نمندهن سارائین
 حکایتین اثشیدوب چوخلی لذت آپارمیشام و بولورم کی سارائین حکایتی
 بیر غصه لی حکایتدور سارائین آتاسی بیرایش کوروب انسانلاری تعجبه
 کتتیرور تیجه اولار کی بیر آتا تکجه اوز اورکنین پارچاسین آرازا آتیب و
 عاشیقلا را بیر ابدیت ماهنسی یارالدا

خرداد ۱۳۶۲

عاشیقلار بئله سویله لر

طوفان قوپار یئل آغلار
 چایلار داشار سئل آغلار
 ساراتکین ئوله نین
 یاسین توتار ائل آغلار
 غریب یئرده داش آغلار
 قلم آلتدا قاش آغلار
 سئوکیسی کئده ن جوانین
 هامیدان یواش آغلار
 آغاجدا خزل آغلار
 دیننده گوزل آغلار
 یاریاردان آیری دوشسه
 سرگردان گوز آغلار
 فلکین داد الینده ن
 اولمادیم شاد الینده ن
 یامان آراز آپاردی
 توتمادی فلک المیده ن
 عاشیق گلیر سازی وار

سازیندا بیر سوزی وار

سارا تکین کلینین

عجب ماجراسی وار

آرازین بوجاغیندا

اودیاناوار اوجاغیندا

سارا گلین گلین

جان وئریم قوجاغیندا

سوزی سوزدن آلان وار

زولفون اوزه سالان وار

کئدیرسن تئز قاییت گل

گوزی یولدا قالان وار

آراز سنین آجیقین

جومدی سنده سارا گلین

دردین منی ئولدورور

خبرین یوخدی سنین

در اینجا تشکر و قدردانی خود را از راهنمایی های سودمند پاسداران زبان و فرهنگ آذری بخصوص آقایان استاد شیدا - رختشه ابراز می دارم.

